

Landstingsstyrelsen, ärende 25

Överlåtelse av vårdcentral – med utgångspunkt från ansökan om avknoppning

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslår landstingsstyrelsen i första hand besluta

att återremittera ärendet med hänvisning till att en förnyad samverkan med de fackliga organisationerna skall ske rörande den av landstingsstyrelsens majoritet förändrade ordningen för berörd personals samtycke till en försäljning av vårdcentralen,

i andra hand föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att inga avknoppningar inom Stockholms läns landsting får ske på grund av rådande rättsläge

att eventuella försäljningar skall kräva beslut i Produktionsutskottet av varje vårdcentral för sig

att eventuella försäljningar endast får ske om ett marknadsmässigt pris garanteras genom dels ett öppet anbudsförfarande och dels anbud som minst motsvarar ett förväntat pris utifrån en genomförd oberoende värdering

att de i bilaga 1 angivna vårdcentralerna erbjuds möjlighet att bedriva verksamhet som intraprenader.

Samverkan med de fackliga organisationerna har endast skett utifrån förslagen i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande. Den borgerliga politiska majoriteten har emellertid i ett centralt avseende förändrat den föreslagna ordningen för överlåtelse av vårdcentraler jämfört med landstingsdirektörens utlåtande.

I tjänsteutlåtandet föreslås att minst 50 procent av de anställda ska ha rätt att besluta om vårdcentralen ska läggas ut för försäljning eller ej. Men i förslaget till landstingsfullmäktige sägs istället att landstingsdirektörens tjänsteutlåtande i gället i denna del utan ”att en betryggande andel av tillsvidareanställd personal bör samtycka till att ett överlåtelseförfarande avseende vårdcentralen inleds”. Därmed frångår man majoritetsprincipen som utslagsgivande, vilket är högst anmärkningsvärt.

2009-06-16

LS 0905-0461

Denna förändring, jämfört med vad som kommunicerats med de fackliga organisationerna, är naturligtvis av stor betydelse för berörd personal. Därför borde samverkan med de fackliga organisationerna göras om, så att landstingsfullmäktige får ta del av de fackliga organisationernas synpunkter på denna viktiga förändring. Det är beklagligt att den borgerliga majoriteten misshandlar de fackliga organisationerna på detta sätt.

Avknoppningar av vårdcentraler till stora underpriser, som den borgerliga majoriteten hittills genomfört, är sannolikt olagligt. Det är bakgrunden till den förändrade modell för privatiseringar som nu föreslås. Rådande rättsläge borde medföra att så kallade avknoppningar stoppas helt inom alla områden.

Den borgerliga majoritetens nu föreslagna hanteringsordning för försäljning av vårdcentraler är inte bra. Kvalitativt väl fungerande landstingsdrivna verksamheter bör naturligtvis inte privatiseras alls. Ingen verksamhet bör dock privatiseras på det slarviga sätt som nu föreslås.

Försäljningar av landstingsverksamhet och egendom kommer med den borgerliga modellen att ske utan någon bedömning av om överlåtelsen är till samlad nytta för landstinget eller ens om priset är rimligt och tillräckligt för skattebetalarnas egendom. Detta är ett uttryck för att den borgerliga privatiseringsivern bara har snävt ideologiska drivkrafter.

I en situation där en försäljningsprocess bedöms rimlig att starta, bör det betonas att det är en nödvändig, men inte tillräcklig, åtgärd att försäljningar föregås av en anbudsprocess öppen för alla anbudsgivare. Förutom detta kriterium krävs nämligen också att en korrekt och oberoende värdering upprättas samt att inkomna anbud kan anses motsvara det uppskattade värdet. Om så inte är fallet bör landstinget inte genomföra försäljningen. Därför kan inte beslut om detta ses som rena verkställighetsbeslut som undandras politiskt beslutsfattande.

Det enda rimliga vore att det ansvariga utskottet, Produktionsutskottet, fick utvärdera inkomna anbud och ta ställning till vilka priser som är rimligt att eventuellt sälja verksamheten för. Till och med för den borgerliga majoriteten borde det finnas någon slags anständighetsgräns för hur många viktiga beslut som kan mörkas och undandras Produktionsutskottet för ställningstagande.

Förslaget att kravet på kontinuitet ska betraktas särskilt vid överlåtelse av verksamhet kan starkt ifrågasättas. Försäljningar av kommunal egendom får aldrig resultera i att fullt pris inte tas ut för egendomen och leder till gynnande av enskild. Kommunalagen är mycket tydlig på denna punkt, men den försäljningsprocess som nu förordas av den borgerliga majoriteten riskerar att bryta mot lagen härvidlag.

Vidare tar den borgerliga majoritetens förslag ingen som helst hänsyn till att personalgrupper nu kommer att ställas mot varandra och utsättas för nya uppslitande konflikter. Å ena sidan dem som inte vill ta risken att få en helt ny och oönskad privat arbetsgivare och å andra sidan dem som är beredda att chansa på att själva vinna ett

2009-06-16

LS 0905-0461

anbud om att överta verksamheten. Stor oro riskerar att uppstå vid flera arbetsplatser till men för arbetsmiljö och verksamhetsnytta.

Det bästa för de vårdcentraler där viss personal har ansökt om avknoppning vore därför att vid dessa verksamheter erbjuda all personal att övergå till att bedriva verksamheten som s.k. intraprenader.

Det betyder att verksamheten kan bedrivas med samma självständighet som om den bedrevs i enskild personalägd regi. Till skillnad med tidigare försök med intraprenader inom landstinget bör de nya intraprenaderna ges rätt att friare förfoga över en andel av ett uppkommet ekonomiskt överskott.

Ur ett personalperspektiv innebär intraprenaden klara fördelar jämfört med såväl privat ägarform som traditionell offentlig regi. Intraprenaden får motsvarande självstyre som privat verksamhet, men slipper ta den ekonomiska risken: Landstinget står risken för eventuella underskott, medan personalen ges full förfoganderätt till del i uppkomna ekonomiska överskott.